

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ“

ЗА СПЕЦ: „Финанси“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Хр. Благойчева)

2.
(доц. д-р Ст. Киров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Ст. Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Осигурителни системи и фондове” има за цел да формира базисни теоретически знания и практически умения във връзка с прилаганите форми на социалноосигурителната защита в България и тяхната обвързаност в рамките на ЕС.

Дисциплината формира знание и разбиране за:

- значението и въздействието на социалното осигуряване върху икономическия и социалния живот в страната;
- действащите към момента финансова организация и фондова практика на социалното осигуряване в България;
- мерките за координиране на социалноосигурителните системи в ЕС,
- приложението на цифровизацията в организацията, дейността и контрола върху процесите в осигурителната защита на индивидите и домакинствата.

Студентите ще могат да приложат придобитите знания и умения за:

- разбиране и обясняване на протичащите в страната осигурителни процеси;
- самостоятелно изграждане на отношение и оценка към тях;
- извършване на критичен анализ и синтезиране на идеи;
- прилагане на наученото в практиката - чрез изчисляване на размерите на осигурителните вноски и на получаваните обезщетения;
- дискутиране и прилагане на Европейското законодателство в изучаваната област.

Преподаваният материал предоставя възможност на студентите за разширяване на знанията и формиране на нови умения при изследване на публичното преразпределение на ресурсите и влиянието върху финансовите решения на бизнеса и доходите на домакинствата, както и банковото обслужване на паричните потоци.

Дисциплината има хибриден характер, тъй като засяга и теми, свързани с направленията „Социални дейности“, „Администрация и управление“ и „Здравни грижи“. Трите ключови компетентности, които се очаква да развият студентите, в процеса по изучаване на дисциплината, са цифрови, граждански и предприемачески.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ КАТО ОБЕКТИВНА НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗДРЪЖКА НА НЕРАБОТОСПОСОБНИТЕ ЛИЦА		3	2	
1.1	Предмет, принципи и модели на социално осигуряване			
1.2	Системен характер на социалното осигуряване			
1.3	Осигурители и осигурени лица			
ТЕМА 2. ОСИГУРИТЕЛНИ РИСКОВЕ		3	2	
2.1	Рисковете в осигурителната съвкупност			
2.2	Стратегии за управлението на осигурителните рискове			
2.3	Компенсиране на последствията от осигурителните рискове			
2.4	Режими за защита на доходите при проявление на осигурителните рискове			

ТЕМА 3. ФИНАНСИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
3.1	Финансирането, като елемент на преразпределителните отношения в социалното осигуряване			
3.2	Определяне на размера на необходимите средства			
3.3.	Източници за финансиране			
3.4.	Системи за финансиране			
ТЕМА 4. ОСИГУРИТЕЛНИ ФОНДОВЕ		3	2	
4.1	Същност на осигурителните фондове, като икономическа категория			
4.2	Специфика на социалноосигурителните фондове			
4.3	Бюджет на осигурителните фондове			
ТЕМА 5. СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
5.1	Трипартитност на пенсионната система – демографска обусловеност и общи положения			
5.2	Основно задължително (публично) пенсионно осигуряване			
5.3	Специфични фондове, функциониращи в публичната пенсионноосигурителна система			
5.4	Допълнително задължително пенсионно осигуряване			
5.5	Допълнително доброволно пенсионно осигуряване			
ТЕМА 6. ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ЗАЩИТА ПРИ ВРЕМЕННА НЕТРУДОСПОСОБНОСТ		4	2	
6.1	Характерни особености на временната нетрудоспособност			
6.2	Осигуряване за общо заболяване и майчинство			
6.3	Осигуряване за трудова злополука и професионално заболяване			
6.4	Условия за получаване на парични обезщетения. Параметри от които се изчисляват паричните обезщетения			
ТЕМА 7. СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ИКОНОМИЧЕСКИ РИСКОВЕ		4	2	
7.1	Организация на задължителното осигуряване срещу риска безработица			
7.2	Фондовете в системата за доброволно осигуряване срещу безработица			
7.3.	Парични обезщетения при безработица. Условия за придобиване.			
7.4.	Осигуряване във фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”.Право на обезщетения.			
ТЕМА 8. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
8.1.	Основни характеристики на здравноосигурителната система			
8.2.	Модел за финансиране на здравноосигурителната система			
8.3.	Действие на здравноосигурителния фонд в България			
ТЕМА 9. ОСИГУРЯВАНЕ ПО ТРУДОВИ ДОГОВОРИ		5	4	
9.1	Определяне на осигурителен доход			
9.2	Осигуряване за различните рискове в зависимост от отработеното време и категориите труд			
9.3	Осигуряване на пенсионери			
9.4	Обезщетения за временна неработоспособност, изплащани по трудови договори			
9.5	Изчисляване на осигуровки и обезщетения при два трудови договора			

ТЕМА 10. ОСИГУРЯВАНЕ ПО ГРАЖДАНСКИ ДОГОВОРИ		3	2	
10.1	Особености на осигуряването при граждански договори. Приспадане на нормативно признати разходи			
10.2	Изчисляване на осигуровки върху възнаграждение по граждански договор			
10.3	Изчисляване на парични обезщетения за временна неработоспособност			
ТЕМА 11. СОЦИАЛНО САМООСИГУРЯВАНЕ		3	2	
11.1	Осигуряване на съдружник, работещ по трудов договор с дружеството.			
11.2	Самоосигуряване за пенсия и здравна самоосигуровка на съдружници, еднолични търговци и лица, упражняващи свободни професии. Довнасяне на осигуровки на база годишен доход			
11.3	Самоосигуряване за временна неработоспособност и майчинство. Изчисляване на обезщетенията			
ТЕМА 12. ФИНАНСОВО ПЛАНИРАНЕ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		2	2	
12.1	Социално бюджетиране			
12.2	Значение на актюерския доклад			
12.3	Управление на административните разходи			
ТЕМА 13. СФЕРИ НА КОНТРОЛ		2	2	
13.1	Основни акценти на контрола в осигуряването			
13.2	Контрол за спазване на законодателството в задължителното осигуряване			
13.3	Вътрешен финансов контрол			
13.4	Държавно регулиране и надзор в допълнителното осигуряване			
ТЕМА 14. КООРДИНИРАНЕ НА СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ		4	2	
14.1	Социалното осигуряване в обединена Европа			
14.2	Регламентиране на координацията			
14.3	Социалноосигурителни обезщетения			
14.4	Удостоверяване на осигурителен стаж на основание международни договори			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Изчисляване на казуси	1	30
1.2.	Тест /с отворени и затворени въпроси/	1	30
1.3.	Изпълнение на задание в e-learn	1	25
Общо за семестриалното оценяване:		3	85
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит		80
Общо за сесийното оценяване:			80
Общо за всички форми на контрол:			165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове. Учебно помагало, Изд. „Наука и икономика“ при ИУ-Варна, 2020.
2. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове, Изд. „Наука и икономика“ при ИУ-Варна, 2016.
3. Иванов, И. и др. Социално осигуряване. София: ИК Труд и Право, 2024.
4. Павлов, Н. Осигурителни схеми, изд. "Фабер", 2011.
5. Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване (за съответната година).
6. Закон за здравното осигуряване.
7. Кодекс за социално осигуряване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. (2021). Защита на личните данни в социалното осигуряване в условията на цифровизация, Сборник доклади от Кръгла маса "Защитата на личните данни и дигитализацията - предизвикателства и перспективи", организирана съвместно от Научноизследователски институт и катедра „Правни науки“ 01.10.2021 г., Варна: Наука и икономика, с. 86-95.
2. Благойчева, Хр. Адаптиране на обезщетенията за безработица към икономическия цикъл// сп. "Народностопански архив", Свищов, книга 4, 2014, с. 17-30.
3. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
4. Христосков, Й., Социално осигуряване, УИ „Паисий Хилендарски“, 2022.
5. Закон за Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система
6. Закон за комисията за финансов надзор.
7. Bлагойчева, Н. (2022). Equity in the Focus of the Public Pension System. *Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series*, 11(3), pp.33-43.
8. Diamond, P., P. Orszag, Saving Social Security: A Balanced Approach, The Brooking Institution, Washington, 2005.

Април 2024 г.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.